

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Ondřeje Mrákoty, soudkyně Michaely Bejčkové a soudce Faisala Husseiniho v právní věci žalobce: **M. R.**, proti žalované: **ředitelka Sportovního gymnázia, Kladno, Plzeňská 3103**, Plzeňská 3103, Kladno, proti rozhodnutí žalované ze dne 12. 7. 2023, čj. 1475/2023/SGPKL, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 4. 10. 2023, čj. 51 A 76/2023-12,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

1. Vymezení věci

[1] Žalobce podal dne 30. 6. 2023 jakožto zákonný zástupce nezletilého žáka (svého syna) školy Sportovní gymnázium, Kladno, Plzeňská 3103, J. R., nar. X u žalované podle § 69 odst. 9 a 10 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), žádost o přezkoumání výsledků hodnocení chování v té době nezletilého žáka za druhé pololetí školního roku 2022 - 2023, které bylo na základě rozhodnutí třídního učitele klasifikováno stupněm 3 – neuspokojivé.

[2] Žalovaná rozhodnutím ze dne 12. 7. 2023 výsledek hodnocení potvrdila. Uvedla, že chování nezletilého žáka bylo hodnoceno zcela v souladu se školním řádem gymnázia podle § 30 odst. 2 školského zákona. Žalovaná spatřovala důvod pro takové hodnocení nezletilého žáka ve skutečnosti, že na akci pořádané školou nejenže konzumoval alkoholické nápoje, ale podával je dětem mladším patnácti let.

[3] Proti rozhodnutí žalované podal žalobce žalobu, kterou krajský soud odmítl v záhlaví označeným usnesením podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s, neboť podle názoru soudu nebyl žalobce aktivně procesně legitimován k podání žaloby proti napadenému rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 ani odst. 2 s. ř. s. Podle krajského soudu i přes zákonem stanovené oprávnění zákonného zástupce nezletilého žáka podat žádost o přezkum hodnocení žáka

mají hodnocení chování žáka a případné výsledky přezkumu význam pouze pro samotného žáka. Zákonný zástupce není takovým hodnocením a následným přezkoumáním přímo a bezprostředně dotčen na svých právech či povinnostech v oblasti veřejného práva. Krajský soud je také přesvědčen o tom, že žádost o přezkoumání výsledků hodnocení podle § 69 odst. 9 školského zákona v případě nezletilého žáka podává sám nezletilý žák, a to v zastoupení svými zákonnými zástupci. Není tedy možné, aby sám zákoný zástupce byl subjektem přezkoumání výsledků hodnocení. Podle krajského soudu je také podstatné, že žalobu žalobce podal v době, kdy byl jeho syn již zletilý.

2. Kasační řízení

Kasační stížnost

[4] Žalobce (stěžovatel) napadl usnesení krajského soudu kasační stížností. Podle stěžovatele krajský soud dospěl k závěru, že stěžovateli nepřislušelo právo domáhat se přezkoumání výsledku hodnocení jeho syna u žalované přímo za svou osobu a ani podat proti rozhodnutí žalované správní žalobu. Stěžovatel se s tímto výkladem neztotožňuje, neboť z § 69 odst. 9 školského zákona plyne opačný závěr. Pokud by skutečně zákonodárce zamýšlel, aby právo na přezkoumání výsledků hodnocení příslušelo pouze žákovi, a nikoliv také přímo jeho zákonnému zástupci v případě, že se jedná o žáka nezletilého, neformuloval by § 69 odst. 9 školského zákona tím způsobem, že právo požádat o přezkoumání výsledků hodnocení má zletilý žák nebo zákoný zástupce nezletilého žáka. I z důvodové zprávy ke školskému zákonu vyplývá, že právo podat žádost o přezkoumání hodnocení žáka může podat jak zletilý žák, tak zákoný zástupce nezletilého žáka.

[5] Pokud by právo na přezkoumání výsledků hodnocení hodlal zákonodárce přiznat pouze nezletilému žákovi, a nikoliv i přímo jeho zástupci, bylo by nadbytečné, aby v § 69 odst. 9 školského zákona výslovně uváděl, že o přezkoumání výsledků hodnocení může požádat zákoný zástupce nezletilého žáka. To, že v případě nezletilého žáka může být právo na přezkoumání hodnocení takového žáka uplatněno jen prostřednictvím jeho zákonného zástupce, vyplývá z § 32 odst. 1 správního řádu.

[6] Stěžovatel uvedl, že pokud má veřejné subjektivní právo na přezkoumání výsledků hodnocení chování nezletilého žáka, jehož je zákonným zástupcem, je proto také aktivně procesně legitimován k podání žaloby podle § 65 s. ř. s. proti rozhodnutí žalované. Pokud by nebyl, nemohl by být ani účastníkem řízení před žalovanou a v takovém případě měl krajský soud vyslovit nicotnost rozhodnutí žalované.

[7] Podle stěžovatele nemělo na jeho aktivní procesní legitimaci vliv to, že v době podání žaloby byl jeho syn již zletilý. Syn nebyl účastníkem řízení před žalovanou, její rozhodnutí mu nebylo doručeno, nemohl se s ním ještě seznámit, a proto mu nepočala běžet lhůta k podání žaloby. Syn mohl mít v řízení u krajského soudu pouze postavení osoby zúčastněné na řízení.

[8] Stěžovatel navrhl, aby NSS zrušil usnesení krajského soudu a věc vrátil tomuto soudu k dalšímu řízení.

pokračování

Vyjádření žalované

[9] Žalovaná pouze konstatovala, že všechny podstatné skutečnosti uvedla ve svém rozhodnutí nebo jsou obsaženy v napadeném usnesení.

3. Právní hodnocení

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] V projednávané věci je nutné zodpovědět, zda byl stěžovatel aktivně procesně legitimován k podání žaloby podle § 65 s. ř. s. ve věci přezkoumání hodnocení jeho syna podle školského zákona.

[12] Podle § 65 odst. 1 s. ř. s. kdo tvrdí, že byl na svých právech zkrácen přímo nebo v důsledku porušení svých práv v předcházejícím řízení úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují jeho práva nebo povinnosti, může se žalobou domáhat zrušení takového rozhodnutí, popřípadě vyslovení jeho nicotnosti, nestanoví-li tento nebo zvláštní zákon jinak.

[13] Podle citovaného ustanovení je aktivně procesně legitimována osoba, která tvrdí, že byla zkrácena na svých veřejných subjektivních právech (§ 2 s. ř. s.) tím, že napadené rozhodnutí její práva nebo povinnosti zakládá, mění, ruší nebo závazně určuje jinak, než stanoví zákon, nebo bylo vydáno v řízení, v němž byla porušena procesní práva dotyčné osoby tak, že to mohlo mít vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Zkrácením na právech se tedy rozumí nejen zkrácení na právech hmotných, ale i na právech procesních (viz např. rozsudky NSS ze dne 29. 7. 2004, čj. 7 A 139/2001-67, č. 379/2004 Sb. NSS, či ze dne 12. 8. 2010, čj. 7 As 9/2010-3).

[14] Podle § 65 odst. 2 s. ř. s. žalobu proti rozhodnutí správního orgánu může podat i účastník řízení před správním orgánem, který není k žalobě oprávněn podle odstavce 1, tvrdí-li, že postupem správního orgánu byl zkrácen na právech, která jemu přísluší, takovým způsobem, že to mohlo mít za následek nezákonné rozhodnutí.

[15] V případě aktivní procesní legitimace podle § 65 odst. 2 s. ř. s. se zachovává žalobní legitimace těm, kterým zvláštní zákony zakládají účast v řízení, aniž se v takovém řízení jedná o hmotněprávní subjektivní oprávnění toho, kdo je takto za účastníka povolán. S takovými případy se setkáváme např. při ochraně složek přírody (rozsudek ze dne 19. 6. 2007, čj. 5 As 19/2006-59, č. 1483/2008 Sb. NSS).

[16] Podle § 21 odst. 1 písm. a) školského zákona mají žáci a studenti právo na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona. Tato práva náleží pouze žákům a studentům, nikoli jejich zákonným zástupcům (rozsudky ze dne 31. 3. 2016, čj. 4 As 280/2015-36 a čj. 4 As 281/2015-32, a na ně navazující rozsudek ze dne 21. 4. 2016, čj. 5 As 253/2015-36; dále též rozsudky ze dne 2. 6. 2021, čj. 9 Ao 3/2021-41, a ze dne 9. 6. 2021, čj. 10 Ao 8/2021-49; dále srov. usnesení Ústavního soudu ze dne 20. 9. 2016, sp. zn. IV. ÚS 1844/16, ze dne 18. 10. 2016, sp. zn. I. ÚS 1846/16, a ze dne 12. 12. 2017, sp. zn. III. ÚS 1845/16).

[17] Podle § 32 odst. 1 správního řádu v rozsahu, v jakém účastník nemá procesní způsobilost, musí být zastupován zákonným zástupcem.

[18] Podle § 69 odst. 9 školského zákona má-li zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka.

[19] Podle důvodové zprávy k § 69 školského zákona, na kterou odkazoval stěžovatel, se tímto ustanovením upřesňuje, že žákovi nebo jeho zákonnému zástupci je umožněno v případech pochybnosti o správnosti klasifikace nebo slovního hodnocení na konci příslušného pololetí požádat o komisionální přezkoušení. Obdobně zní také komentář k § 69 odst. 9 školského zákona. Podle tohoto komentáře může podat žádost o přezkoumání hodnocení zletilý žák nebo zákonný zástupce nezletilého žáka (Katzová, P. *Školský zákon. Komentář*. Wolters Kluwer, 2009). Další komentář se k otázce, kdo může podat žádost o přezkoumání hodnocení, opět vyjadřuje ve smyslu, že nezbytným předpokladem tohoto přezkoumání je žádost zletilého žáka (ev. svéprávného žáka) nebo zákonného zástupce nezletilého žáka podaná řediteli školy, případně krajskému úřadu (Rigel, F. a kol. *Školský zákon. Komentář*. C. H. Beck, 2014).

[20] Stěžovatel ze znění § 69 odst. 9 školského zákona dovozuje, že žádost o přezkoumání hodnocení může podat buď zletilý žák, anebo zákonný zástupce nezletilého žáka, který takovou žádost nepodává v zastoupení nezletilého žáka, ale sám za sebe. To stěžovatel dovozuje z toho, že v § 69 odst. 9 školského zákona o zastoupení nezletilého žáka zákonným zástupcem není zmínka. Pokud by zákonodárce měl v úmyslu poskytnout možnost podat žádost o přezkoumání hodnocení nezletilému žákovi v zastoupení zákonným zástupcem, výslovně by to v zákoně uvedl. Taková formulace by však mohla být nadbytečná, protože je samozřejmé, že nezletilý žák by byl zastoupen zákonným zástupcem. To údajně vyplývá z § 32 odst. 1 správního řádu.

[21] NSS konstatuje, že výklad jakéhokoli ustanovení nelze činit izolovaně a pouze na základě jazykového vyznění toho kterého zákonného ustanovení. Proto i § 69 odst. 9 školského zákona je nutné číst v kontextu celého školského zákona a jiných zákonů, např. správního řádu. Ze školského zákona, potažmo judikatury, která ho vykládá, vyplývá, že právo na vzdělání a školské služby náleží pouze žákům a studentům, ne jejich zákonným zástupcům. V případě, že žák je nezletilý, vykonává případně jeho procesní práva, která souvisí s právem na vzdělání a školské služby, jeho zákonný zástupce (§ 32 odst. 1 správního řádu), ale pouze v zastoupení nezletilého žáka. To znamená, že i v případě, že rodič (zákonný zástupce) nezletilého žáka podává žádost o přezkoumání hodnocení žáka podle § 69 odst. 9 školského zákona, jedná pouze v zastoupení nezletilého žáka, a ne svým jménem. Stále zde totiž jde o práva, která přináleží žákovi, a z důvodu, že nemá plnou procesní způsobilost, mu s procesními právy „pomáhá“ jeho zákonný zástupce. Ustanovení § 69 odst. 9 školského zákona tedy nelze číst tak, že dává možnost podat žádost o přezkoumání hodnocení žáka zletilému žákovi, nebo přímo zákonnému zástupci nezletilého žáka, který by sám mohl uplatňovat práva, jež přísluší podle školského zákona pouze žákovi. I v případě nezletilého

pokračování

žáka se jedná pouze o jeho práva a povinnosti - v řízení o žádosti o přezkoumání hodnocení žáka je jen zastoupen svým zákonným zástupcem.

[22] NSS dále ve shodě s krajským soudem konstatuje, že navíc v době, kdy stěžovatel podal (opět jen svým jménem) žalobu, byl již jeho syn zletilý. V důsledku této zletilosti (nabytím svéprávnosti; § 30 odst. 1 občanského zákoníku) zaniklo jeho zákonné zastoupení stěžovatelem a svá procesní práva před správním soudem mohl syn stěžovatele uplatňovat sám (§ 33 odst. 3 s. ř. s.).

[23] Vzhledem k tomu, že v projednávané věci nebylo rozhodnutím žalované nijak zasaženo do veřejných subjektivních práv stěžovatele, nebyl ani aktivně procesně legitimován k podání žaloby podle § 65 odst. 1 s. ř. s. V případě stěžovatele nelze uvažovat ani nad aktivní procesní legitimací podle § 65 odst. 2 s. ř. s., neboť ohledem na to, co bylo v textu výše, na danou věc nedopadá ani § 65 odst. 2 s. ř. s.

[24] NSS tedy uzavírá, že závěry krajského soudu jsou správné a v podrobnostech na ně odkazuje.

4. Závěr a náklady řízení

[25] Ze všech uvedených důvodů dospěl NSS k závěru, že kasační stížnost stěžovatele není důvodná, a proto ji v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

[26] Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.); žalované nevznikly v tomto řízení náklady nad rámec její běžné činnosti.

P o u č e n í: Proti tomuto rozsudku **n e n í** opravný prostředek přípustný.

V Brně dne 1. února 2024

Ondřej Mrákota
předseda senátu